

Závěrečná zpráva o projektu

Grantový program Karlovarského kraje



*Sbírka polních plodin ve školní botanické zahradě SZeŠ Dalovice

Údaje o projektu

název projektu:

Využití botanické zahrady v Dalovicích pro environmentální výchovu obyvatel

Evidenční číslo smlouvy: D 709/2010

program: **C Informační materiály s ekovýchovnou tematikou**

C 2 Informační materiál neperiodického charakteru

D Přímé akce pro veřejnost

D 2 Výstavba, opravy, údržba, provoz terénních informačních zařízení vč. naučných stezek

stručný popis projektu - Cíle projektu:

1. Připravit kolekci běžných polních plodin
2. Připravit kolekci plevelů
3. Vybavit všechny druhy rostoucí ve sbírkové části popiskami
4. Provést úpravy části botanické zahrady tak aby připomínala přírodní biotop rašeliniště
5. Zajistit propagaci botanické zahrady pomocí www stránek
6. Série digitálních průvodců botanickou zahradou pro environmentální výchovu obyvatel

Údaje o organizaci, která projekt realizovala

organizace: EC Meluzína RCAB **číslo registrace MV ČR:** VSC/1-16504/92R

adresa sídla: Brigádnická 710/2 Ostrov 363 01

statutární zástupce: Ing. Martin Lípa

telefon ,e-mail, www : +420777086620, ec.meluzina@volny.cz, www.meluzina.info/

Realizace projektu:

Zkušenosti s obdobnými projekty a současný stav řešené problematiky

Ekologické centrum Meluzína RCAB se věnuje spolupráci s touto školní botanickou zahradou již od roku 1994. Je autorem části tabulí pro environmentální výchovu a odborně vede sbírkovou část botanické zahrady zaměřenou na luční rostliny Karlovarského kraje. Do roku 2001 naše organizace i prakticky prováděla akce zaměřené na environmentální výuku a vzdělávání především druhého stupně základních škol a středních škol.

Příležitostně byla botanická zahrada využívána pro exkurse vysokoškoláků a řešení diplomových prací. Podobný ale rozsáhlejší areál budovala naše organizace v letech 2003-2007 v Děčíně při zemědělské škole Libverda. Na obou místech byl o programy ekologické výchovy pod širým nebem velký zájem mezi učiteli i žáky.

Školní botanická zahrada v Dalovicích byla založena v 60. letech 20 století. V současnosti se zde nalézá velmi hezká kolekce běžných okrasných dřevin (cca 150 taxonů), jezírko a poměrně rozsáhlá plocha určená pro sbírku bylin (v současnosti cca 80 taxonů). Nechybí ani volné plochy trávníků uvnitř zahrady a v těsném sousedství.

Základní údržbu zajišťuje Střední zemědělská škola v Dalovicích. Žáci této školy zahradu využívají k praktickému a odbornému výcviku. Zahrada je volně přístupná veřejnosti. Na areál zahrady navazuje registrovaný významný krajinný prvek Dalovické tůně a v těsném sousedství se rozkládá Dalovický park.

Zahrada je vybavena systémem tabulí pro ekologickou výchovu různých témat, je dobře přístupná pro veřejnost pomocí městské i meziměstské autobusové dopravy.

Všechny tyto skutečnosti vytvářejí ideální předpoklady pro to, aby školní botanická zahrada v Dalovicích byla kvalitním místem pro environmentální vzdělávání obyvatel.

Odborné zázemí projektu

Ing. Jindřich Košner - zahradník botanické zahrady SZeŠ Dalovice

- odborný garant správné péče o sbírky botanické zahrady

Mgr. Jan Matějů - pracovník střediska AOPK ČR Karlovy Vary

- odborný garant problematiky suchozemských živočichů v botanické zahradě

Ing. Čestmír Ondráček CSc. - botanik - Chomutovské muzeum

Ing. Alexandra Masopustová - botanik

- odborní garanti problematiky květeny Karlovarského kraje

Ing. Miloš Holub - pracovník správy CHKO Slavkovský les

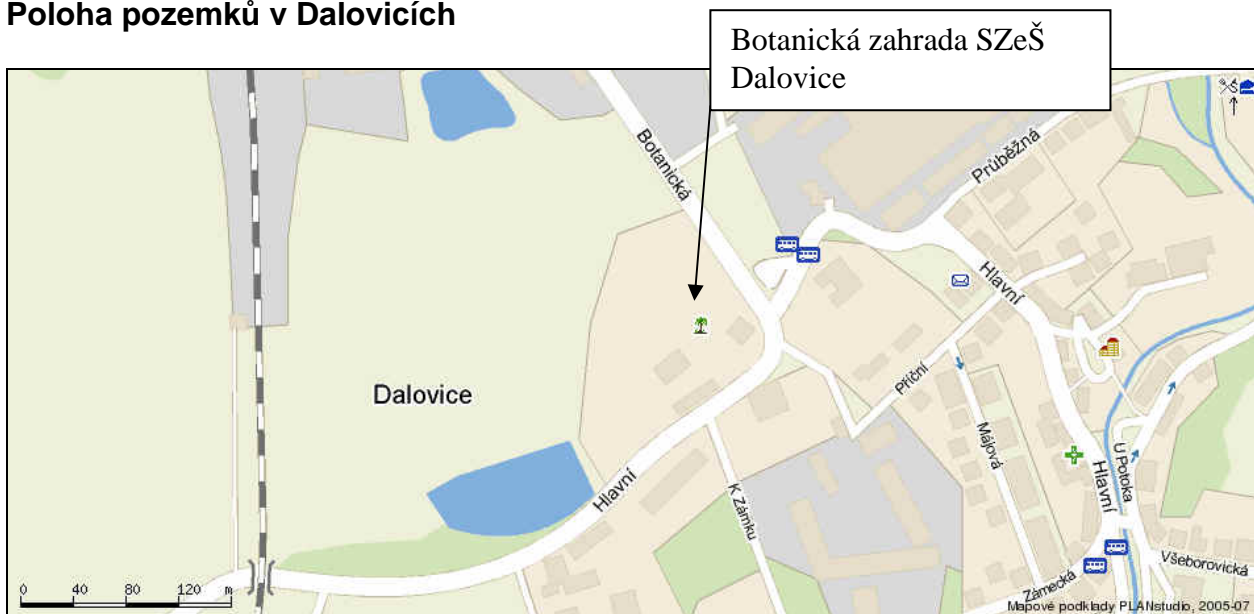
- odborný garant problematiky vodních živočichů žijících v botanické zahradě

Cíle projektu dosažené v roce 2010

1. Připravit kolekci běžných polních plodin
2. Připravit kolekci plevelů
3. Vybavit všechny druhy rostoucí ve sbírkové části popiskami
4. Provést úpravy části botanické zahrady tak aby připomínala přírodní biotop rašeliniště
5. Zajistit propagaci botanické zahrady pomocí www stránek
6. Připravit sérii digitálních průvodců botanickou zahradou zaměřených na environmentální výchovu obyvatel

Naším celkovým záměrem je oživit využití botanické zahrady a jejího nejbližšího okolí pro environmentální výchovu. Domníváme se, že velmi dobře udržovaná zahrada by mohla k tomuto účelu kvalitně sloužit ve větším rozsahu než doposud.

Poloha pozemků v Dalovicích



Stručný popis částí projektu

1. Kolekce běžných polních plodin

Na záhonech byly zapěstovány běžně pěstované hospodářské rostliny typické pro českou krajinu. Cílem je představit široké veřejnosti rostliny které poskytují lidem potraviny, výživu pro hospodářská zvířata, technologické a energetické suroviny.

Záhonky pro tuto kolekci byly umístěny do jedné části botanické zahrady věnované rostlinám orné půdy - agroekosystému který pokrývá značnou část rozlohy naší republiky a ve kterém vzniká rozhodující podíl potravin pro výživu lidí

2. Kolekce běžných plevelů

Záhony s běžnými druhy plevelů se nacházejí také v části zahrady věnované orné půdě.

Cílem této části sbírky je představit rostliny, které se druhotně přizpůsobily životu v blízkosti člověka. Díky tomuto přizpůsobení dosáhly daleko většího rozšíření než ve svých původních společenstvech.

3. Popisky rostlin

Všechny planě sbírkové rostliny jsou vybaveny popiskami se základní ekologickou charakteristikou druhu, jeho významem pro lidskou populaci a mapkou rozšíření na Karlovarsku. Hospodářsky využívané rostliny mají popisky obsahující pouze jejich název.

4. Úpravy části botanické zahrady tak, aby připomínala přírodní biotop rašeliniště

Ve střední části botanické zahrady bylo pomocí folie připraveno nepropustné podloží v terénní prohlubni. Za pomoci rašeliny jsme zde vytvořili podmínky trvalého a periodického zvodnění, které vyžadují druhy rašelinných luk Krušných hor a Slavkovského lesa.

Rašelina byla též využita k úpravě půdní reakce na záhonech pro druhy vyžadující kyselé pH půdy.

K úpravě celkového vzhledu této části botanické zahrady byly dále využity kusy dřev a kameny z hřebenové partie Krušných hor.

5. Propagace botanické zahrady pomocí www stránek

K propagaci byly využity stávající webové stránky EC Meluzína RCAB na adrese www.meluzina.info/

V sekci Ekologická výchova byla umístěna fotodokumentace tabulí s rozpracovanými tématy environmentálního vzdělávání a krátké charakteristiky stanovišť, ke kterým jsou tabule zpracovány.

Dále zde byly umístěny tipy na jaro, léto, podzim a zimu pro návštěvu botanické zahrady, e-mailové a telefonické kontakty na odpovědné pracovníky.

V téže sekci je také k dispozici orientační plán zahrady s vysvětlením jejího koncepčního rozvržení, ukázka popisky a výklad jejího obsahu.

Sekce byla též doplněna archivní snímky, které připomenou prováděné programy ekologické výchovy.

6. Digitální průvodce botanickou zahradou

Jedná se o sérii tří prezentací zaměřených na botanickou zahradu. Byly též umístěny a volně ke stažení z www.meluzina.info pro zájemce o problematiku květeny Karlovarského kraje nebo pro zájemce o návštěvu botanické zahrady.

Tyto prezentace také mohou sloužit jako pomůcka pro pedagogické pracovníky při přípravě exkurse do botanické zahrady. V případě potřeby si do prezentace mohou pedagogové sami vkládat další snímky nebo potřebné údaje.

Témata pro tři průvodce - prezentace o botanické zahradě:

1. Základní charakteristika botanické zahrady
2. Luční rostliny Karlovarského kraje
3. Polní rostliny

Digitální průvodci - prezentace byly umístěny na www.meluzina.info/ v sekci Ekologická výchova na záložce EV programy v Dalovicích.

Prezentace byly též předány SZeŠ Dalovice k umístění na školních stránkách.

Fotodokumentace



Sbírka polních plodin obsahuje všechny hlavní plodiny, které jsou v České republice vysévány.



Sbírace plevelů jsou věnovány dvě velké skupiny záhonů.



Simulovaný biotop rašeliniště při zahájení rekonstrukce.



Biotop rašeliniště po dokončení rekonstrukce a osazení rostlinami.



Zahrada slouží také jako školní pozemek pro zemědělskou školu.



Studenti zemědělské školy při poslední praxi před prázdninami